

BUITENGEWOON

Verpleegkundig leiderschap programma

Wilma Jackson
Manager Leerhuis

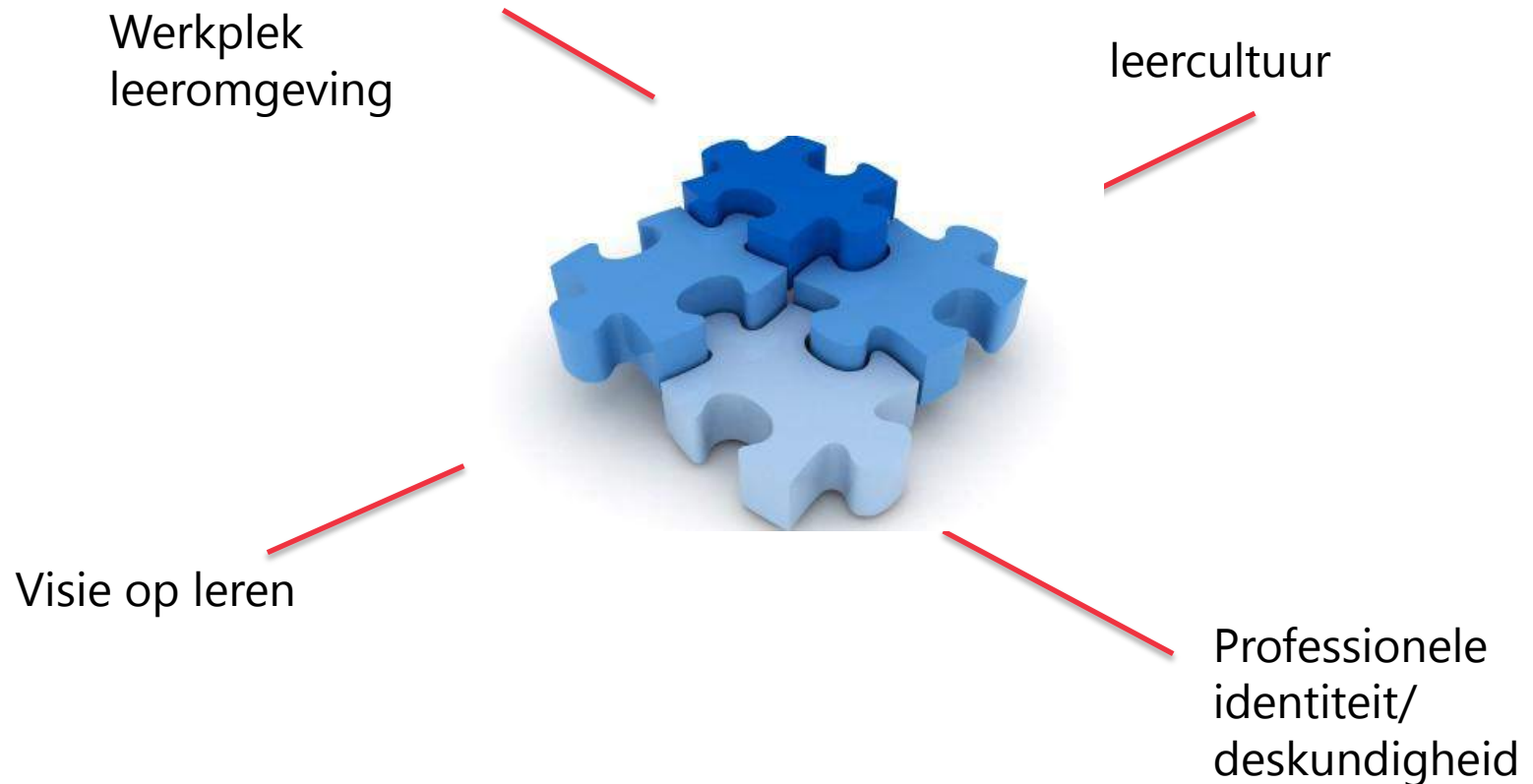

Waarom verpleegkundig leiderschap?

- Verstevigt de positie verpleegkundigen in de beroepspraktijk), draagt bij aan (kwaliteitsverbetering in de zorg) en heeft een positieve invloed op het werkklimaat
- Kritische beroepshouding die verpleegkundige leiders kenmerkt, draagt bij aan de ontwikkeling van het beroep;
- Cruciaal in het meedenken van beleid
- Kunnen naasten en patiënten stem geven
- Maakt het beroep aantrekkelijk

Visie op leren leidt tot ontwikkeling

werkplekleren

Doen (perform)

Laten zien (show how)

Weten hoe (know how)

Weten (know)

Werkplekleren als voorwaarde

- Leeromgeving waar leren en werken is geïntegreerd (ZIC)
- Bestaande momenten in werk worden herkend en benut als leermoment
- Inzicht in potentieel medewerkers
- Variatie en aanbod leer momenten is op maatje hebt de regie, er is inzicht in je ontwikkeling

Leercultuur

- Medewerker is aanspreekbaar
- Reflective practitioner (nieuwsgierige grondhouding)
- Continu verbeteren
- Collega's en TL stimuleren je in ontwikkeling
- Focus niet alleen op inhoud maar ook op proces
- Je deelt kennis (met anderen)

Project 2014-2018 Verpleegkunde 2020

Een geaccordeerd beleid dat de samenstelling van de integrale **zorgteams** afstemt op de (toekomstige) **zorgvraag** in het ETZ.

Met een duidelijk onderscheid tussen mbo en hbo verpleegkundigen.

Opleveren van twee onderscheidende functieprofielen en werken met profielen op twee afdelingen

Implementeer dit

Inrichting programma

- Stuurgroep:
- Zorgmanager, Manager P&O, Manager Leerhuis, VAR en programmamanager vpk leiderschap
- Werkgroep scholing
- Werkgroep profielen

Uitgangspunten

- Patiëntenzorg is het vertrekpunt!
- Het project richt zich op de **toekomst**.
- Het ETZ heeft in de toekomst, zowel mbo als hbo verpleegkundigen nodig.
- Excelleren van verpleegkundigen op beide niveaus!

Resultaten Verpleegkundig leiderschap

- Verhouding mbo/hbo opgeleide verpleegkundigen in kaart gebracht.
- Onderscheidende functieprofielen opgeleverd
- Maatwerktraject naar hbo verpleegkundige.
- Post bachelor traject
- Proeftuinen als implementatie traject
- Vastgesteld migratie document.

Vershil functies

HBO verpleegkundigen

- Evidenced Based Practice (gebruiker), protocollen en richtlijnen up-to-date houden.
- (Onvoorspelbare) zorg verlenen op basis van klinisch redeneren.
- Coördineren van zorg (helikopterview).
- Verpleegkundig leiderschap tonen.
- Coachen.

MBO verpleegkundigen

- Evidenced Based Practice (volger). Werkt volgens protocollen en richtlijnen.
- Zelfstandig verlenen van zorg, risico's inschatten.
- Is in staat om het zorgproces van de toegewezen patiënten te coördineren.
- Multidisciplinair samenwerken.

start Proeftuinen

- Chirurgie ETZ TweeSteden (januari-juli 2016)
- Neurologie ETZ Elisabeth (april 2016-november 2016)
- Voorjaar 2017:
 - Vaatchirurgie (B2)
 - Urologie/gynaecologie (2A en 2B)
 - Shortstay chirurgie (C2)
 - Neurochirurgie (D1 en D3)
- Najaar 2017:
 - Interne geneeskunde (4B)
 - Cardiologie (6A en 6B)
 - Neurologie (G1 en G3)
 - Traumatologie/chirurgie (B1 en B3)
- 2018
 - Vaatchirurgie
 - Urologie/gynaecologie

Verhouding tussen mbo en hbo opgeleide verpleegkundigen in 2014 en nu:

- **25%** hbo opgeleide verpleegkundigen.
- **75%** mbo opgeleide verpleegkundigen.

Nu

- **35%** hbo opgeleide verpleegkundigen.
- **65%** mbo opgeleide verpleegkundigen.

Proeftuin als implementatie tool

De kern van de proeftuin is verpleegkundigen in staat stellen om **te leren** en **te experimenteren** met de nieuwe functieprofielen in een veilige omgeving.

De proeftuin biedt de mogelijkheid om te onderzoeken hoe het zorgteam kan worden afgestemd op de toekomstige zorgvraag.

Kernteam

- Teamleider, mbo en hbo vpk, Lecturer Practitioner, de programmaleider en evt stafvpk van de afdeling
- Deze **schept randvoorwaarden**, motiveren collega's, leerklimaat bewaken.
- Aanspreekpunt voor team.
- Verduidelijken werkwijze en profielen.
- Verwoorden gedachten/ervaringen van collega's **afstemmen op behoefte van team**.

Wat doen we?

- Informatiebijeenkomst met Tiny en Tonnie
- 2 maal per week evalueren.
- Werken met de nieuwe profielen
- Invoeren regisseursrol op de dag.
- Toepassen **CanMEDS-rollen**.
- Scholing/ proeverijtjes:
 - **SBAR**
 - **Klinisch redeneren**
 - **EBP**
 - **Coachen**

Profiel hbo opgeleide verpleegkundige

De hbo **verpleegkundige** is een reflectieve practitioner die verpleegkundig leiderschap toont en zich onderscheidt op de gebieden:

- Evidenced Based Practise (**EBP**)
- klinisch redeneren
- coachen

Mbo-rol

- Op basis van de resultaten van de proeftuin stelt het ETZ dat de mbo-rol **niet verandert**. Er wordt niets 'afgepakt' van de mbo verpleegkundige.
- De mbo verpleegkundige is prima in staat om kwalitatieve en veilige zorg te bieden aan hoog complexe patienten met de hbo verpleegkundige als coach op de achtergrond.

Essentiele zorg voor mbo

INTERVIEW

Essentiële zorg rekt af met de-buurvrouw-kan-het-ook-syndroom

MARIEKE SCHUURBAAS

We staan aan de vooravond van enorme veranderingen: hospital at home, om maar in de ziekenhuiscontext te blijven, het gaat er zeker komen. Hoogleraar Verpleegwetenschap en Chief Nursing Officer Marieke Schuurbaas, over het herbenoemen van een belangrijk vakgebied en de noodzaak van het onderkennen van niveaueverschillen. En een compliment voor het ETZ.

Mijn vader heeft onlangs in het ziekenhuis gelegen. Een vitale maar tenger gebouwde man. Na zijn verblijf was hij tien procent van zijn lichaamsgewicht kwijt. Dat is heel veel. Toch had niemand in het ziekenhuis eraar geïnformeerd, laat staan er iets van gedaan.

Zorgen dat je patiënt in een gezonde voedingstoestand blijft of komt, mondzorg, zorg voor de hygiëne, wondzorg, zorg voor lichaamsbeweging, uitscheiding, dat zijn heel basale zaken die goed uitgevoerd én gemonitord moeten worden. Want anders zijn de negatieve gevolgen groot: het is wettelijk om met een decubitus op je staat het ziekenhuis uit te komen. Om van infecties en resistente bacteriën maar te zwijgen. Goede verpleegkundige zorg kan mensen die narsigheid voorkomen.

Vaak wordt dit gezien als basiszorg. Deze basiszorg is van cruciaal medisch en maatschappelijk belang maar heeft een slecht aanzicht. Ze lijkt aan het 'de-buurvrouw-kan-het-ook-syndroom'. Ik pleit er dus voor om deze ontzettend belangrijke taken voortaan essentieel te benoemen.

Eigen vakgebied

Enkele jaren geleden heb ik samen breed samengesteld team gewerkt aan een opdracht van minister Edith Schippers, onder leiding van prof. dr. Pauline Meulen. Er moest meer differentiatie komen - liefst ook in de benaming - tussen mbo- en hbo-verpleegkundigen. Naast de beroepsprofielen voor de hbo-verpleegkundige en de verpleegkundig specialist hebben we toen een nieuw beroep, met een onderscheidende naam, zorgkundige, voorgesteld. Die vond toen helaas weinig bijval. Maar ik vind dat eigenlijk nog steeds jammer, vooral omdat deze naam zo duidelijk staat voor een opgeleide professional, een kundige, met een eigen domein van expertise, een domein waar nu veel haren in zitten in alle velden van de gezondheidszorg.

Momenteel wordt er in Nederlandse ziekenhuizen nog maar weinig gedifferentieerd naar het opleidingsniveau van verpleegkundigen. En als iedereen hetzelfde doet gebeurt

PAGINA 10

Geen onderscheid op het gebied van complexiteit.

- Het ETZ verwacht in de toekomst vooral hoog-complexe patiënten.
- Het meten van complexiteit is ingewikkeld, er is nog geen bruikbaar/gangbaar gevalideerd meetinstrument.
- De mate van complexiteit kan gedurende de dienst sterk wijzigen.
- Complexiteit levert problemen op bij personeelsplanning.

Onderscheid wordt wel gezocht in mate van autonomie, diepgang van kennis, vaardigheden en attitude.

Etz participeert in onderzoek nvz

- **Verplegingswetenschappers Dewi Stalpers en Catharina van Oostveen (beide NVZ) ontwikkelden voor de NVZ en NFU de toolbox functiedifferentiatie.**
- **instrument waarmee ziekenhuizen en umc's de effecten van functiedifferentiatie in kaart kunnen brengen.**

in samenwerking met hoogleraar
Verplegingswetenschap Hester Vermeulen van het
Radboudumc.

In 2019 verpleegkundig leiderschap 2.0

- Verpleegkundig leiderschap
- Ebp en klinisch redeneren door shadowing
Aandacht voor de leidinggevenden
- Mbo versterken

Succesfactoren

- Samenwerking VAR, Leerhuis, P&O en management.
- Verpleegkundigen in de lead.
- Rol teamleider cruciaal.
- Combinatie post bachelor, maatwerk en proeftuinen.
- Ondersteuning door leerhuis op klinisch redeneren, EBP en coaching.
- Inzet Lecturer Practitioner.
- Duidelijk standpunt en visie op mbo/hbo.
- Nakomen van afspraken.

stelling

"de verpleegkundige is een all-around professional die kan samenwerken, communiceren, constant op zichzelf reflecteert en altijd de vakliteratuur van zijn beroep bijhoudt"